

ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

на

3. заседание

Четвъртък, 9 февруари 1950 г.

Открито в 15 ч.

Председателствувал подпредседателят Илия Радков

Секретари: Крум Терзиев и Георги Арачийски

СЪДЪРЖАНИЕ

Дневен ред:	Говорили:	Стр
Бюджетопроект на Народна република България за 1950 г.	Николай Георгиев	18
Продължение на разискванията	М-р Кимон Георгиев	22
	М-р Карло Луканов	26

Председателстващ Илия Радков: Присъствуват нужното число народни представители. Откривам заседанието.

Присъстваме към дневния ред:

Разисквания по бюджета на Народната република България за 1950 г.

Има думата народният представител Николай Георгиев.

Николай Георгиев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Нашият непрежалим учител и вожд Георги Димитров в речта си, произнесена пред софийските ударници на 27 януари 1947 г., между другото каза: „Ние трябва да знаем, трябва да знае работническата класа в България; трябва да знае целият наш народ, че нашата страна най-много за едно-две десетилетия трябва да постигне това, което други народи и държави са постигнали за цели столетия. В такъв мащаб трябва да работим. Това, което другите са го постигнали за 100 години, ние трябва да го набавим, да го получим, да го имаме за едно-две десетилетия, ако искаме да осигурим нашата национална свобода и независимост, ако искаме да имаме едно постоянно растящо народно благоденствие.“ Тия думи на Георги Димитров са една повеля, която Правителството и нашият народ с достойнство ще изпълнят.

В условията на Отечествения фронт, ръководен от Българската комунистическа партия, при всестранната подкрепа на нашия двоен освободител великия Съветски съюз и при подкрепата лично на водача на съветските народи, на нашия народ и на цялото прогресивно човечество Йосиф Висарионович Сталин животът в нашата страна се преобразява и ние със смели и твърди крачки вървим напред към осъществяващия се в страната ни социалистически строй. Ние поемаме смела и твърда крачка напред, когато нашият трудещ се народ благодарение на усилената петгодишна широко превъзпитателна и разяснителна работа, включил се активно в строителството, придоби високо гражданско и политическо съзнание и когато на вражеската агентура у нас в лицето на гететовци, николаетковци и трайчкостовци беше нанесен съкрушителен удар. Да вървим смело и непоколебимо напред помогнаха особено много и решенията на Юнския пленум на БКП. След провеждането на тези решения морално-политическото единство на нашия народ още повече и още по-здраво се укрепи. Резултатите от изборите, станали на 18 декември 1949 г., са блестящо и неопровержимо доказателство за всичко това.

Изпълнението повелята на нашия учител Георги Димитров — да строим и да се движим напред по пътя на изграждане социализма в нашата страна — намира израз в делата и мероприятията, които Правителството на Отечествения фронт провежда. В настоящата 1950 г. тези мероприятия намират израз в бюджета на Народната република България, който Правителството внесе в настоящата сесия на Народното събрание за разглеждане.

Бюджетът на Народната република България в неговата приходна и разходна част е напълно съгласуван със строителната политика на Правителството и с материалните възможности на нашия народ. Характерно в неговата приходна част е това, че държавата набира средства главно от народното стопанство, съставляващи общо над 50% от целия приходен бюджет, включително и бюджетите на народните съвети. Данъците, които лягат пряко върху населението, възлизат на един малък процент от общия бюджет на републиката, но като се има предвид, че те се определят върху общия доход на гражданите, естествено е, че те не представляват тежест, която би попречила на тех-

ния стремеж да подобрят своите културни и битови нужди. При прогресивно-подходящата система на облагане данъчното бреме ляга главно върху заможните слоеве от народа, което е социално най-справедливо.

Другите приходни пера, такси и мита, приходите от Държавния институт за обществено осигуряване, както и приходите на държавните МТС са отразени в съответните разходи на държавата за изплащане пенсиите и издържане на МТС.

Така предвидените суми по бюджета могат да се реализират само в народнодемократичната държава, каквато е нашата, където основните средства на производството, търговията и банковото дело са в ръцете на общественния сектор, респ. в ръцете на държавата и кооперациите. При капиталистическата държава тези приходи в по-голямата си част щяха да отидат в бездънните джобове на капиталистите, а средства за общественостроителство трудно можеха да се намерят. Издръжката на целия държавен апарат щеше да легне изключително върху плещите на трудещите се.

Ако сега у нас управляваше не Отечественият фронт, а правителство на буржоазните партии при наследените следвоенни затруднения и затрудненията от сушавите години, то това правителство в никой случай не би събрало приходи само за заплати на чиновниците. Населението щеше да изпадне в мизерия, а дребните стопани, особено селяните, щяха да потънат до гуша в борчове. Само този факт достатъчно свидетелства за голямото преимущество на народнодемократичната държава пред буржоазно-капиталистическата за широките трудещи се маси.

Разходната част на бюджета вече свидетелства, че ние имаме напълно творчески бюджет и бюджет на икономии, съгласуван със строителните и производствените планове на държавата и със стремежите на нашия народ да преустрои живота си на социалистически начала.

На първо място, ще се спра върху бюджетите на министерствата на индустрията, електрификацията и мините. Това са министерства, които оглавяват стопански сектори, даващи основен тласък в развитието на целия наш стопански живот. Великият Ленин беше казал приблизително така: „Електрификация плюс съветска власт — значи социализъм.“ У нас, в България, при народната отечественофронтанска власт, колкото по-рано построим електродобивни източници и задоволим всички нужди в страната от електрическа енергия, колкото по-рано разработим още повече мините и разкрием всички подземни богатства, които се крият в недра на нашата земя, колкото по-рано изградим индустрията, от която да добиваме всички машини за земеделско стопанство, да добиваме транспортни и строителни съоръжения, да преработваме суровините от земеделското и минното производство, толкова по-скоро ще построим социализма. И ние виждаме, че в предложения бюджетопроект Правителството оценява важноста на тези министерства и предлага за техните бюджети значителни суми. Реализирането на мероприятията, включени в задачите на поменатите три министерства, както и производствената дейност, която извършват и ще извършват техните подведомствени предприятия, безспорно ще стане с участието и усилията на нашата героична работническа класа. Трудът на миньорите, на фабричните работници, специалистите в електродобивните предприятия, в металургията и машиностроенето ще превърнат вложените по държавния бюджет средства в нови средства за производство, в нови и ценни блага, които ще ползват целия наш народ. Те ще подобрят и разширят нашето транспортно дело, ще подпомогнат засилването на строежите с оглед задоволяването на стопанските,

културните и здравните нужди на народа ни. Те особено много ще помогнат за развитието на нашето земеделско стопанство и за подобряване бита на нашето село. С развитието на индустрията, минното дело и електрификацията държавата и работническата класа идват да помогнат и за издигането на земеделското стопанство, за изваждане на трудещите се селяни от досегашното им положение на стопанска и духовна изостаналост, наследена от капиталистическите режими. От 9 септември досега в това отношение е започната сериозна работа и ние имаме постигнати значителни резултати. Подобряването бита на селяните и развитието на земеделието ще има за резултат увеличаване производството на хранителни продукти за работническата класа и на сурови материали за индустрията. По този начин се стига до пълно и хармонично развитие на индустрията и земеделието и за затвърдяване съюза на работническата класа и селяните. Затова с отделените средства за мините, индустрията и електрификацията се подпомага пряко и нашето земеделие.

Какво конкретно допринася развитието на земеделието, индустрията и електрификацията, е ясно на всеки просветен гражданин. Масовото производство на торове ще осигури натърването на обработваемите земеделски почви. Производството на земеделски едър и дребен инвентар, части за земеделски машини, помпи за черпене на речна и подпочвена вода за напояване и пр. ще допринесе за машинизирането на нашето земеделско стопанство. Всеки килограм тор, всяка машина, пусната в работа, всеки литър вода, с който бихме напоили земята, носят доход за земеделското стопанство и внасят облекчение в земеделския труд, особено когато тези стопанства са уедрени и имат по-съвършена производствена организация и когато главният източник на енергия при машинното обработване и преработване е електричеството.

Предавайки изключително значение на внедряване електротехниката в селското стопанство, Ленин казва: „Ние не ще се разпрострем в това, каква гигантска победа на едрото производство ще означава въвеждането на електротехниката в земеделието, защото това обстоятелство е толкова очевидно, че не е нужно да се доказва.“ Тези думи на Ленин напълно се потвърждават в практиката при изграждане електрификацията у нас. Електромоторите се оказаха много по-ефикасни и евтини двигатели за различни земеделски машини, като ярмомелки, помпи, вършачки и др., отколкото моторите с вътрешно горене и парните машини. Освен голямата икономия, която се прави при използването на по-евтината електрическа енергия, правят се икономии и в работна сила. Така например при вършитба се прави икономия около 50%, при чистене на зърно 65%, при напояване 80%, при водоснабдяване 75%. Докато за един двигател с вътрешно горене или парна машина със 100 до 200 конски сили са нужни цял щаб машинисти, помощници и пр., една помпена станция или друго предприятие с инсталирани мотори се обслужва от един техник или в някои случаи от самите селяни.

Наред с придобивките, които електрификацията носи в производството на земеделското стопанство, тя носи такива и за подобряване на битовите условия на селото. Каква голяма благодат за селяните е електрическото осветление! Електрификацията в село носи светлина не само по улиците и в селските домове, тя носи светлина и в душите на самите селяни. Тя позволява масовото радиофициране на селата и по този начин спомага за бързото проникване на културата в село.

У нас само през 1949 г. са електрифицирани 400 села. Броят на електрифицираните селища е нараснал с около 206% в сравнение с броя им през 1944 г. до идването на отечественофронттовската власт. А със средствата, които се предвиждат за електрификацията в бюджета за 1950 г., сигурно е, че ще се електрифицират нови стотици села и ще се впренге ново количество електрическа енергия в земеделското производство.

Наред с помощта, която се дава за подобряване на нашето земеделие посредством развитието на индустрията и електрификацията, по новия бюджет за 1950 г. държавата също отделя значителни средства и за Министерството на земеделието. Фактът, че от тези средства се отделят в по-голям размер суми за МТС, показва какви сериозни грижи полага нашето Правителство да придвижи развитието на нашето земеделие напред, като се стреми колкото се може по-бързо да въведе машинното обработване на земята. Не е нужно тук да се прави подробен преглед върху земеделскостопанската политика на страната и да се правят препоръки по нея, тъй като тя ясно е очертана в постановлението на Министерския съвет и Централния комитет на Българската комунистическа партия за работата, задачите и подобряване ръководството на Министерството на земеделието. В това постановление ясно се очертават задачите на Министерството на земеделието и се сочи пътят, по който да се развива нашето земеделско стопанство. Този път не е нов. Това е пътят, по който се е развивало досега съветското земеделие, пътят, изминат в неспирен творчески труд от съветските селяни. Съветското земеделие се издигна на голяма висота. За кратък период от време то далеч надмина това на напредналите капиталистически страни, а съветските селяни, изостанали и едва ли не забравени от историята до преди революцията, днес живеят един напълно културен живот, осигурени са с жилища, с продоволствие, със здрава защита, техните деца имат пълна възможност да добият възможно най-високото образование. За понагледно — какъв е днес животът на съветските селяни — тук ще предам лични впечатления от колхозното селце край Москва, носещо името на Ленин, състоящо се от 79 домакинства. Там селяните-колхозници не притежават много земя, както селяни-

те из Украйна и другите земеделски области на СССР. Общо колхозът е с 2000 декара земя. Освен това всяко домакинство има по 2 декара земя за лично ползуване. Или общо на домакинство се падат по 27 декара земя. Какво например би произвело от тази земя всяко домакинство, ако тя не беше обединена в колхоза и всеки поотделно се грижеше за нейното обработване? Отговор на този въпрос можем да дадем ние у нас, които знаем, че с 27 декара земя, особено в зърнопроизводителните райони, нашите стопани съвсем не могат да вържат двата края. А ето какво са постигнали колхозниците в колхоза „Ленин“, въпреки че малкото земя, която са наследили, отначало е била неплодородна. Колхозниците са въвели пълно машинно обработване. Дори сеенето, копането и ваденето на картофи става с машини. Посадили са и са отгледали 300 декара овощна и зеленчукова градина. Имат краварска ферма със 76 крави, млечността на които е достигнала средно годишно 5000 литра, и свиневъдна ферма, в която свинете-майки дават годишно средно 19 прасета, а прасетата, които угояват, се колят, когато стигнат 250—300 кг едното. А ето и приходите на отделните домакинства, които получават от колхоза, въвн от отделените им по 2 декара земя за лично ползуване, крава, прасе и пр.:

1. Хамов И. В., 4-членно семейство, от което участват в работата двама души. Изработили 646 трудовни, срещу които са получили 5490 рубли, 840 кг зърно и 10 330 кг картофи и овоци.

2. Корелков А. П., 4-членно семейство. Работят трима. Трудодни 909. Получили: 7730 рубли, 1180 кг зърно, картофи и плодове — 14 550 кг.

3. Булагина А. М., 4-членно семейство. Работят трима. Трудодни 1074. Получили: 9980 рубли, 1525 кг зърно, картофи и плодове — 18 700 кг.

4. Сидерова П. И. (ударничка), доярка и свинарка. Семейство от двама члена. Изработили 917 трудодни. Получили 7800 рубли, 1190 кг зърно, картофи и други зеленчуци — 14 700 кг.

5. Бендарин Н. И., 5-членно семейство. Работят четирима с изработени 1837 трудодни. Получили 15 615 рубли, 1190 кг зърно, картофи и други плодове — 29 400 кг.

Освен това колхозниците ползуват безплатно медицинска помощ. Жените раждат в родилни домове безплатно, децата денем се отглеждат в ясли. Обучението в училищата е безплатно. Жилищата на селяните са уютни, в библиотеката, радио и пр. Кухнята е богата. В нея колхозното семейство си приготвя в изобилие храна за своите членове. При това положение за колхозния селянин е осигурен заможен живот. А повишеното производство в колхозите гарантира в изобилие храна на народа и повишава общия национален доход.

У нас най-леко можем да придвижим напред живота на нашите селяни по пътя на техните съветски братя чрез уедряване на земеделските стопанства, за да станат годни за машинно обработване и за пълно приложение на електротехниката. Това става чрез трудовите кооперативни земеделски стопанства. Ние вече имаме изградени 1605 ТКЗС със 161 000 члена и 5 600 000 декара земя. Те имат скотовъдни ферми и странични предприятия. Макар и в своя начален период на развитие, те доказаха своето грамадно преимущество пред едноличните земеделски стопанства. Заедно с улесненията, които земеделските стопани придобиват в работата в стопанството, и увеличаване на техните лични добиви добивът е с 20% по-висок, отколкото в едноличните земеделски стопанства.

За ТКЗС Георги Димитров казва: „ТКЗС са вече една стабилизирана нова форма на селското стопанство, която единствено е в състояние при помощта на машинно-тракторните станции да машинизира нашето земеделие и да насочи селското стопанство към социализма.“

Тук ще посочим няколко конкретни данни за резултатите в отделните ТКЗС, които по най-неопровержим начин доказват на дело преимуществата на ТКЗС пред частните земеделски стопанства. През 1948 г. ТКЗС постигнаха непознати дотогава в България рекордни добиви от много земеделски култури. Ето някои от тези рекорди, получени от един декар:

Пшеница. ТКЗС в с. Хайредин, Оряховско, от 200 дка площ получило по 326 кг; в с. Марица, Пазарджишко — по 374 кг от цял блок; в с. Ръжево Конаре, Пловдивско — по 310 кг от 2 дка площ; в с. Крушуна, Ловешко — по 310 кг от 618 дка; в с. Българово, Айтоско — от 700 дка по 300 кг и много други по 300 кг.

Ечемик. ТКЗС в с. Здравковец, Исперихско, по 480 кг; в с. Крушуна, Ловешко — по 426 кг от 375 дка. Много други по 350 до 400 кг на декар при средни добиви 140—160 кг в страната.

Ръж. В с. Крушуна, Ловешко — 300 кг на декар. Захарно цвекло. ТКЗС в с. Осмо Калугерово, Ловешко — 5100 кг от декар при средни добиви 1500 кг за страната.

Картофи. В с. Горски Сеновец, Горнооряховско — 5300 кг от декар; в с. Драгомирово, Свищовско — по 4730 кг от 28 дка, в с. Осмо Калугерово, Ловешко — по 4266 кг от 14 дка.

Домати. С. Караджалово, Първомайско — 5200 кг от декар.

Ориз. С. Ръжево Конаре, Пловдивско — от 107 дка по 706 кг от декар при средно 200 кг за страната.

През 1949 г., през която година сушата нанесе големи поражения на есенните посеви — в някои околии до 100%. — ТКЗС в много околии получиха високи добиви. Така например ТКЗС в с. Кирилово, Старозагорско, пострадал край от сушата, е получило пшеница № 159 по 340 кг от 17 дка площ и по 250 кг ечемик от 800 дка.

ТКЗС в с. Веселиново, Ямболско, в най-пострадалата от сушата околия, благодарение на организираното поливане е получило по 301 кг пшеница от 100 дка и по 334 ечемик от 100 дка, а от 16 дка, торени с изкуствени торове — по 410 кг ечемик.

ТКЗС в с. Габаре, Белослатинско, получило от 100 дка по 296 кг пшеница, а средно за стопанството по 234 кг от декар — два пъти по-висок добив от тая на частните стопани.

ТКЗС в с. Попица, Белослатинско, е получило от 900 дка средно по 233 кг пшеница, а частните стопани са получили по 120 кг.

Постижения в скотовъдството.

Освен в полевъдството ТКЗС имат успехи и в областта на скотовъдството, където по-бавно се получават резултати. В ТКЗС са получени следните добиви: при кравите — краве мляко, максимална дневна млечност 31 л от крава в ТКЗС в с. Слатина, Ловешко, а в ТКЗС в с. Крояч, Разградско, една крава има 29 л дневна млечност.

Освен подобряване млечността на овцете ТКЗС имат големи постижения и в подобряване добива на вълната от овцете. Така ТКЗС в с. Осма Калугерово, Ловешко, е получило от една овца 5 кг вълна, ТКЗС в с. Крушуна, Ловешко — 4,750 кг и ТКЗС в с. Опълченец, Чирпанско — 4,700 кг, които добиви са далеч по-големи от тия на частните стопани.

Не по-малки са успехите на ТКЗС и в другите области на животновъдството — при свинете, пчелите и др.

Тия рекордни добиви посочват правилния път на развитие на нашето селско стопанство, което при помощта, оказвана от народната власт на Отечествения фронт, увеличава доходността на земеделския труд и осигурява повече блага за трудещия се народ.

Като пряка последица от уедряването и машинизирането на нашето земеделско стопанство се получи освобождаване на много излишен работен добитък в ТКЗС, чийто труд бе заменен с тракторите. Това насочи кооперативните стопанства към увеличаване продуктивния добитък за сметка на работния, което увеличава значително техните доходи.

Стопанската дейност на ТКЗС се характеризира и с чувствително по-ниската себестойност на земеделските продукти поради по-добрия добив, намаляване на разходите за излишния добитък и др. Производствените разходи при ТКЗС са 2 до 3 пъти по-малки от тия при частните стопани, поради което кооперативното стопанство дава много по-евтино производство, което влияе за поевтиняването на живота.

Интерес за всички представляват личните доходи на отделните членове на ТКЗС. Така в с. Грозден, Карнобатско, за 1947 г. се пада на един член по 350 000 лв. за годината в пари и продукти по нормирани цени; в с. Ръжево Конаре, Пловдивско, доходите на членовете за същата година се движат средно от 100 до 200 хиляди лв. В същото това село бе изчислено, че ако земята, която обработва кооперативното стопанство, беше се обработвала и засявала с култури, както при частните стопани, щеше да се получи доход най-много 20 000 000 лв., а ТКЗС от тези 8200 дка земя благодарение на интензивните култури, напояването и добрата организация получи през 1947 г. общ доход 73 000 000 лв.

Ясно е, че при така големите доходи на стопанствата кооператорите ще получат много повече доходи за себе си от частниците. Нека посочим тук няколко примера само:

Гатю Матов, ударник-свинар в ТКЗС в с. Слатина, Ловешко, през 1947 г. е отгледал 30 свине-майки и получил 543 прасета. През годината е изработил 450 трудовни, срещу което е получил доход 127 600 лв. Преди да влезе в ТКЗС, той е бил ратай на селски чорбаджия.

Иван Чалъмов, член на ТКЗС, има само 5 дка земя, изработил е 400 трудовни и получил всичко 240 000 лв. По-рано той също е бил ратай.

Зона Начкова, ударничка от ТКЗС в с. Стражица, Горнооряховско, през 1947 г. е изработила 200 трудовни, срещу които е получила 1000 кг пшеница, 1500 кг царевича, ечемик и овес 1200 кг, слънчоглед 200 кг, фасул 100 кг, картофи 200 кг, памук 80 кг, зеленчуци 600 кг, захар 14 кг, вълна 8 кг и мляко 50 литра.

Ето и някои данни за личните доходи на кооператорите през изтеклата 1949 г.

Трудово-кооперативното земеделско стопанство в с. Бистрица, Софийско, въпреки неблагоприятните атмосферни условия, трудностите по организирането на труда и др. е получило средно на декар обработваема земя по 150 кг пшеница срещу 70 кг добив при частните стопанства, и по 220 кг на декар по-легла пшеница, срещу 60—70 кг на декар при частниците. Освен това ТКЗС е получило среден добив на декар 170 кг овес, 150 кг слънчоглед, 75 кг фасул, 1100 кг картофи, 100 кг царевича и т. н.

При това трябва да се има предвид, че с. Бистрица е полубалканско село. Тези добиви са незапомнени в селото. Резултатите са постигнати само благодарение широкото приложение на редица агротехнически мероприятия. Редовните кооператори са много доволни от получените резултати, благодарение на които са почувствували и значително материално подобряние. Средният земеделски стопанин Милан Янков Дединов заявява, че той никога не е получавал такъв доход. Само за труда си и този на семейството си във от рента той е получил 500 кг пшеница, 1300 кг овес, 1385 кг царевича, 50 л олио, 630 кг картофи, припадащите му се количества фасул, вълна и др. Освен това той е получил в брой и сумата 98 000 лв.

В с. Козаревец, Горнооряховско, което се намира в най-интензивния район в околията, членовете на кооперативното стопанство са прокопали и построили 2500 м циментов водопровод, водна инсталация на р. Янтра и са поставили под поливка 2500 декара земя. В резултат на едногодишен труд стопанството е реализирало 10 562 460 лв. паричен доход. На трудовен се отчитат по 806 лв. и рента средно по 5631 лв. на декар. На всички кооператори са раздадени зеленчуци за зимнина безплатно.

В редицата агротехнически и стопански инициативи и мероприятия за подобряване на нашето селско стопанство, прилагани от трудовите кооперативни земеделски стопанства, предно място заемат мерките за борба със сушата. В това отношение кооперативните стопанства имат много и обнадеждаващи начинания. Петгодишната суша, която се отрази така тежко на нашето земеделско стопанство, не отчая кооперативните стопанства. Напротив, те с подкрепата на Правителството и на обществените организации у нас потърсиха начини и възможности за унищожаване опасностите от суши. В много от стопанствата има създадени цели напоятелни системи, чрез които цялата или по-голямата част от обработваемата площ се напоява по изкуствен начин. Особено големи постижения в това отношение има кооперативното стопанство в с. Ръжево Конаре, което чрез 35 електро- и моторни помпи и 25 км канали напоява около 10 000 декара площ. Други кооперативни стопанства, като тия в с. Слатина, Ловешко, с. Згалево и с. Одръне, Плевенско, построиха микроязовири, чрез които осигуриха необходимите количества вода за напояване. С редица такива напоятелни мероприятия, провеждани почти във всички краища на страната, призракът на сушата почва да не плаши така много безпомощните в миналото земеделски стопани и те сега все по-твърдо се убеждават, че стават господари и на природните стихии.

Проектобюджетът на държавата с предвидените в него разходни пера за индустрия и електрификация, в които са включени и средствата за язовирите и други напоятелни съоръжения, машинно-тракторните станции и пр., е едно доказателство, че Правителството застава с лице и към селото, и към селското земеделско стопанство. Големите възможности, които ние имаме по пътя на трудовите кооперативни земеделски стопанства и машинно-тракторните станции, прилагайки новата агротехника и внедрявайки новите достижения на агрономическата наука, напоятелните съоръжения и пр., ни позволяват да развием богато, бих казал пребогато земеделие и да преобърнем нашата страна в житна плодородна градина.

Нашата страна наистина по територия е малка, но у нас виреят почти всички висококачествени земеделски култури: тютюн, рози, грозде, ориз, памук, коноп, лен, маслодайни растения, всички зърнени култури, овощни и зеленчукови плодове, а вероятно е, че у нас могат да виреят още много и ценни земеделски култури, които ние тепърва ще въведем.

Бюджетът на държавата и интересите на целия наш народ ни задължават да дадем възможната най-голяма подкрепа на Министерството на земеделието в усилията му да изпълни възложените задачи, изложени в постановлението на Министерския съвет и на Централния комитет на Българската комунистическа партия. Ние трябва да помогнем на нашите селяни да разберат добре преимуществата на кооперативните стопанства пред едноличните и съзнателно, във възможен по-къс срок от време доброволно да навлязат като членове на тези стопанства.

Бюджетите на Министерството на просветата и на Комитета за наука, изкуство и култура също говорят за сериозните грижи на Правителството на Отечествения фронт за възпитанието и даването по-високо образование на нашия народ, предимно на нашата младеж, която в голямото си мнозинство е от средите на работническите и селските семейства. Образованието у нас при грижите на народната власт е напълно достъпно за нашата народна младеж. Възпитавана в духа на великите идеи на Маркс — Енгелс — Ленин — Сталин, добила познания по различните специалности, нашата младеж се оформя вече като истинска народна интелигенция, готова да даде всеотдайно служба на своя народ и своята родина.

Аз тук ще се спра накратко и върху бюджета на Министерството на горите и върху провежданата от него горска стопанска дейност. Ние още не можем да кажем, че имаме установена най-целесъобразна организация при използване на горите, при преработка на горскодървесната маса, при която организация напълно да се приобщат силите и на горско-планинското население и да се получат най-ефикасни производствени резултати. Истината е, че в това направление се полагат старателни грижи от страна на Министерството на горите и сигурно е, че в най-скоро време ще се стигне до по-съвършена организация при провеждане на горскостопанската дейност. Но за нас опазването на горите, рационалното използване на горскодървесната маса е още проблема. Безспорно капиталистите вече са прогонени от горите и ние не можем да говорим за контрабанда в тях, за хищническо използване и пр. Но само това още не е достатъчно. Необходимо е да се прокарат още нови пътища и други транспортни съоръжения, за да може своевременно да се извозва предвидената за използване маса и по този начин да се увеличи добивът от горите и да се облекчат от пресилено използване ония горски обекти, до които са проникнали сега съществуващите пътища. Особено от голямо значение е да се въведе по-голяма рационализация в обработването на дървесната маса. И ние виждаме, че прокарането на пътищата и построяването на други транспортни съоръжения, като въздушни и дековилни

линии и пр., е една от основните грижи на министерството. Също така съществени грижи се полагат да се подобри нашата горска индустрия и да се създадат по-високо квалифицирани работници в този бранш.

Важно мероприятие в нашето горско стопанство е залесяването на обезлесените горски площи, възобновяването на заклеявалите гори и укрепването на пороищата. Въобще от голяма важност е да опазим и подобрим съществуващите гори и да създадем нови такива.

Напоследък ние преживяваме страхотни сушиви години. Ние вземаме мерки за борба против сушата чрез създаване на напоителни съоръжения, като язовири, напоителни канали и пр. Но не се ли вземат сериозни мерки за възобновяване на горите и чрез създаващите се напоителни съоръжения, борбата срещу сушата няма да изведем до пълен край. Знаем, че горите способствуват за редовните валежи в дадена страна, те са резервоар на влага, на водни запаси, с които се поддържа пълноводие на реките. По този начин те дават освен валежи за полетата, но и речните води, с които да се пълнят язовирите и да се напояват тези полета. В нашата страна има кръгло 9 милиона дка планински и хълмисти площи за залесяване. Те трябва да се залесят, по тези оголени сега площи трябва да израснат гори. Наред с фабричните комини и големите кооперативни земеделски стопанства всеки гражданин на нашата република в своите мечти трябва да вижда по всички възвишения, край всички планински селища хубави цветущи гори.

Ние виждаме, че нашето народно правителство и в това направление взема сериозни и ефикасни мерки.

В миналото буржоазнокапиталистическите правителства главно са способствували за унищожаването на горите, като много малко грижи са полагали за тяхното възобновяване. До 9 септември, за 50 години, у нас са залесени горски площи, възлизащи на 1 000 000 дка. Народното правителство на Отечествения фронт от 9 септември досега, само за 4—5 години, е залесило кръгло 800 000 дка горска площ. За петгодишния план е предвидено да се залесят 1 773 000 дка, като през настоящата бюджетна година се залесят 365 000 дка. Наред с това се почна засаждането на ползащитни пояси в полските райони и главно в Добруджа, които за петилетката е предвидено да бъдат 32 000 дка. Но ние сме убедени, че площта, която ще се залеси в нашите планински райони, ще бъде много повече от тая, която е запланурана, тъй като от практика е установено, че нашият народ масово се отзовава на залесителните акции и винаги досега от 9 септември планът по залесяването по места се е преизпълнявал с 30—40, 50%, а някъде и със 100% в повече.

В предложените кредити за министерствата на народното здраве, комуналното стопанство, строежите, вътрешните работи, търговията, пощите, телеграфите и телефоните и пр. ние виждаме, че Правителството в зависимост от възможностите правилно и целесъобразно разпределя средствата, предвидени по общия финансов план за 1950 г.

Въпреки обаче наличните финансови средства, които ние отделяме за строителство и въобще за поддържане живота на държавата и придвижването му напред, ние бихме могли да постигнем съществени резултати и бихме изпълнили повелята на нашия учител Георги Димитров само с подкрепата на целия наш трудещ се народ. И ние с радост можем да констатираме, че такава подкрепа имаме. Целият наш народ от градове и села, нашата прекрасна младеж, освен че се включва активно в работа при провеждане на различните строителни мероприятия, но влага доброволно и безплатен труд. По този начин ние ежегодно извършваме в нашето строителство работа, на стойност много повече, отколкото вложените по бюджета средства.

Това говори за положителното отношение на народа към мероприятията на Правителството, говори и за демократичния и народностен характер на самото Правителство. Никога и в никой случай едно буржоазно правителство при капиталистическата стопанска система не е в състояние да създаде такъв трудов ентузиазъм сред масите и да ги мобилизира за обществено строителство. За пример аз ще посоча случая с направянето на горския път в с. Козарево, Новозагорско. Селото е в подножието на Стара планина. В планината има ценни букови гори и пасбища, но пътят по склона на планината е лош — стръмен и скалист. Добитъкът трудно излиза на паша. Трудно става и извозването на дървените материали, тъй като по стръмния и скалист път често се чупят колите. Годишните етати от гората през време на буржоазното правителство не можеха да се използват. Колкото и да се вземаха тогава инициативи за направяне на нов път, населението не се отзоваваше с охота на тези инициативи, камо ли да даде и безплатен труд. Никой не искаше да прави пътища, които да се използват от търговците. След 9 септември обаче настроението сред населението коренно се измени. Експлоатацията на горите се пое от държавата и кооперацията. А и държавата, и кооперацията са народни. Народът сам пожела да си построи път. През скали, през най-стръмни и непроходими по-рано местности се построи прав и равен път, по който сега летят камиони. За прокарването на този път селяните вложиха и безплатен труд, възлизащ на 2 000 000 лв. Сега всички дървени материали от гората се извозват своевременно, а и добитъкът свободно и без умора излиза на паша в планинските пасбища.

Друг пример ще посоча с едно тополовградско село. През селото тече река, която често пъти при поройни валежи прави поражения. В навечерието на изборите, в чест на 70-годишнината на великия Сталин, ние видяхме как цяло село до крак е из-

лязло да копае, извършвайки пълна корекция на реката. Такива примери могат да се посочат с хиляди във всички селища из нашата страна, през всички времена на годината и при най-различни случаи.

Едно от важните условия държавният бюджет да бъде творчески е и начинът, по който ще се оперира с него. Ще зависи и от това, как органите на държавната власт от различните правителствени ведомства ще изпълняват възложената им задача. Ще зависи доколко бюрократизмът, бездушието и формално отношение към службите и работата въобще ще бъдат премахнати. Ние имаме всичкото основание да вярваме, че и тук ще имаме прогрес. Такъв прогрес досега имаме регистриран в значителен размер. Нашите кадри в държавния апарат отгоре до долу ежесечно и ежедневно по линията на партийно-политическите организации, по професионална линия добиват все повече и по-голямо възпитание. Гнилото, неподатливото на развитие и ерачески настроено се почиства. Министерският съвет в сегашния му състав също е гаранция, че през настоящата бюджетна година решително ще удари по всичко гнило в нашия държавен апарат. Словото на др. Вълко Червенков при откриване на първото заседание на новоизбрания Министерски съвет, състояло се на 20 януари т. г., ни дава да разберем как Министерският съвет ще изпълнява задачите си.

Другари и другарки! Ще завърша с няколко думи върху бюджета на Министерството на народната отбрана, включен в общия бюджет на републиката.

Ние знаем, че Съветският съюз вече преодоля трудностите, причинени от Втората световна война. Всичко, което разрушиха хитлеровите банди, е вече възстановено. Съветският съюз постигна нови огромни успехи във всички области на своето стопанско и културно строителство. Придвижиха се напред по пътя на социализма и страните с народна демокрация. В резултат на победата на народната революция в Китай всред китайския народ започва да се изгражда нов живот. Нов и свободен живот почва да изгражда и трудещият се германски народ, обединен под знамето на образуваната народна германска република. И всички народи от Съветския съюз и народите от страните на народната демокрация желаят да живеят в мир, да градят своето щастие и своето бъдеще в мирен творчески труд. Народите от капиталистическите страни, които се борят за своето освобождение от игото на капиталистите, също желаят мир. Те в никой случай не искат да станат пушечно месо за сметка на тези, които сега ги подгизват и експлоатират. Но притежателите на огромните капитали, организирани в американски и английски концерни и тръстове, не желаят мир. Те подготвят нова война, нови страдания за човечеството. Правителството на САЩ отпусна за военни разходи за 1950/1951 бюджетна година 30 милиарда долара, т. е. 71% от целия бюджет. Значително нарастат военните разходи на Англия, Франция и другите капиталистически страни. Те организират наемни войски от бившите германски военни престъпници, служат си с предатели като Тито, поддържат реакционни режими в Испания, Италия, Гърция, Турция и другаде, за да използват териториите на тези страни за военни бази срещу Съветския съюз и страните с народна демокрация. За всекиго е ясно, че при една евентуална война нейните причинители — англо-американските империалисти и техните копои, като Тито, Ялчън, Франко и др. — ще претърпят такова поражение, каквото досега светът не помни. Тяхното поражение ще бъде по-тежко от това на Хитлер. Но въпреки това една нова война ще донесе нови страдания на милиони хора. Ще причини нови жертви в хора и материали и нови разрушения на ценни материали и културни блага. Затова повелителен дълг е на всички честни и прогресивни хора да се вдигнат с всички сили на борба за мир, против подпалвачите на нови войни. Само най-голяма бдителност на народите, само тяхната твърда решителност да се борят с всички сили и средства за мира могат да провалят престъпните планове на подпалвачите на войни. Борбата срещу подпалвачите на война и в защита на мира е кръвно дело на всички народи в света.

Един от най-огромните фактори за мира в настояще време е славната всепобеждаваща Червена армия. Нейната сила и мощ държи в респект войнолюбците на Запад. Българският народ, приобщавайки се всецяло към всеобщата борба за мир, за негова най-голяма чест и за чест на нашата Народна република има своя млада армия, която заедно с Червената армия ще води борба до пълното тържество на делото на мира и демокрацията против подпалвачите на война. Възпитавана в смел Димитровски дух, тя със себепотрицание изпълнява своя дълг към народа и родината. Колкото и ехидно да съскат тиговци, гръцките монархо-фашисти и ялчъновци, те не могат да смутят нашия народ в устрема му да изгради новия щастлив живот: да строи пътища и язовири, да строи фабрики и да преобразява полетата в китни плодородни градини. Те не могат го смутят, защото смелят народни синове — нашите храбри войници и командири — винаги са готови да дадат заслужен урок на всеки, който дръзне да нападне границите на нашето отечество.

Овладейвайки военното изкуство, нашите войници се подготвят и като квалифицирани работници в производството. В казармите те получават необходимото гражданско и политическо възпитание, привикват към ред и дисциплина. Няма по-голямо щастие за нашите младежи от това да отдадат част от годините си на служба в армията. Дните, когато се свикват младите набори, са празници не само за тях, които постъпват в редовете на войската, но и за целия трудещ се български народ. Синовете на българските селяни и работници, преминали през ка-

зармите, влизат в живота с повишен крилат дух, готови както да пазят родината, така да вложат всичките си сили за изграждането на нейното цветущо бъдеще. Желанието на младежите след уволнението от казармата да станат бригадири е ясно доказателство за всичко това.

Наш дълг е да отдадем най-големи грижи за народната армия. С бюджета на Министерството на народната отбрана Правителството и нашият народ дават израз на тези грижи. С бюджета за народната отбрана ние даваме принос в борбата за защита делото на прогреса и мира, против подпалвачите на нова война.

Парламентарната група на Българския земеделски народен съюз напълно одобрява внесенния от Правителството бюджет на Народната република България и ще гласува за него. (Ръкопляскания)

Председателстващ Илия Радков: Другари народни представители! В Бюро на Народното събрание е постъпил законопроект от Министерския съвет за сливане на Министерството на индустрията и занаятите с Министерството на мините и подземните богатства.

Законопроектът е раздаден на народните представители и ще бъде поставен на дневен ред.

Постъпило е също така предложение от група народни представители за вземане решение в защита на световния мир. То гласи следното:

„През изтеклата година движението на привържениците на мира получи особено широк размах и организираност.

Почти във всички страни днес съществуват национални обединения на привържениците на мира. Постоянният комитет на Световния конгрес на привържениците на мира поддържа връзка с комитетите в 76 страни.

Решаваща, мобилизираща народите на смела борба за мира роля изиграха решенията на Информационното бюро на комунистическите партии през ноември 1949 г. в Унгария.

Привържениците на мира преминават към конкретни действия.

Силите на мира растат неизмеримо по-бързо, отколкото силите на подпалвачите на войната.

Изравявайки съкровеният въжделения на цялото прогресивно човечество, съветското правителство внесе предложение в ООН за осъждане подготовката на нова война, водена в редица страни и особено в САЩ и Великобритания, за забрана на атомното оръжие и за сключване пакт на петте държави за укрепване на мира.

В подкрепа на това предложение, което отговаря на кръвните интереси на стотици милиони прости хора, и давайки си сметка, че колкото по-безнадеждно става делото на империалистическата реакция, толкова по-зли стават подпалвачите на нова война, толкова повече нараства опасността от военни авантюри.

Комитетът на Световния конгрес на привържениците на мира е отправил апел към всички национални парламенти и всички изборни тела в света за защита на световния мир.

Ние, долуподписаните депутати, правим предложение до Бюро на Народното събрание да постави въпроса пред Парламента, за да вземат отношение към тая високомиролюбива инициатива ония, които са избраници на народа и защитават неговите жизнни интереси.“

Предложението е подписано от 72 народни представители. Бюро ще го постави на дневен ред в следващото заседание.

Има думата по бюджета на Народната република България за 1950 г. министърът на електрификацията и мелиорациите Кимон Георгиев.

Министър Кимон Георгиев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! След обстойното изложение по бюджета от страна на др. министър на финансите, както и на изказалите се другари народни представители, аз нямам намерение да се спирам върху отделните постановления на бюджета, както и да правя анализ по неговите цифри.

Аз по-скоро искам да се спра съвсем накратко върху някои негови характерни черти.

Законът за бюджета за 1950 г. прави сериозни усилия да отстрани съществени недостатъци и празноти в досегашната наша бюджетна практика. Последната за голямо съжаление поради съществени недостатъци на финансовия план и липса на строго установена финансова дисциплина правеше страшни поражения при упражняването на бюджета и поставяше държавата пред лицето на неприятни изненади, а понякога и пред мъчно преодоляими трудности.

Естествено, че бюджетът на републиката, който е отражение на годишния народно стопански план, носи добрите и слабите страни на последния. А годишният народно стопански план съвсем не бе лишен, и то от значителни слабости.

Като се прибави и слабата подготовка на ведомствените изпълнители на плана и бюджета, у които плановото начало и финансовата дисциплина не са достатъчно нито уяснени, нито угвърдени, става ясно защо все още са възможни груби нарушения в приложението на плана и упражняването на бюджета, както и значителни поражения в социалистическото финансиране и строителство.

Всичко това можеше да се избегне, ако своевременно се прибегнеше към богатия опит на Съветския съюз. В това отношение благосклонната готовност на Съветския съюз отдавна следваше да бъде използвана. Едва при подготовката на последния

годишен стопански план и годишен бюджет Правителството се възползува от вещото съдействие на съветски другари-специалисти. Съществуващите състояния бяха обследвани в специален доклад, слабостите бяха констатирани и в резултат на това се внесоха подобрения в плана и бюджета. Много финансови недомислия, наследени от миналото, а други провеждани, както вече се установи от процеса на трайчостовци, от бряжески подбуди, бяха премахнати.

Постановлението на Министерския съвет, с което се одобрява законопроектът за бюджета на Народната република България за 1950 г., предписва ред мерки за по-скорошното и решително отстраняване на съществуващите слабости и недостатъци в областта на финансите през 1950 г.

След като се правят ред съществени корекции в приходните и разходните пера на републиката, с което се обезпечават значително по-големи възможности за народното стопанство, в постановлението на Министерския съвет се предписват ред строги нареждания, целещи да обезпечат здрава финансова дисциплина и отговорност при отпращането на финансовия план на държавата. Значителна част от тия предписания, които имат законодателен характер, са намерили място в законопроекта за бюджета на Народната република България, последният структурно значително е подобрен. Тази характерна черта на новия проектобюджет, разглеждана в целокупност със съответното постановление на Министерския съвет, аз счетох за нужно да отбележа и подчертая.

Ясно очертаното в споменатото постановление мобилизиране решителността и волята на Правителството, след като проектобюджетът бъде одобрен от Народното събрание и получи окончателния си вид, да бъдат следвани най-строго и с чувство на голяма отговорност неговите предписания означава фактически установяването на нова епоха в нашето планово социалистическо строителство.

Позволете ми сега да се спра също така накратко върху другата характерна черта на проектобюджета за 1950 г. След национализацията на индустрията, мините и банките се създаде благоприятни условия за създаването на единен републикански бюджет, а след учредяването на народните съвети и грибощаването на местните бюджети към републиканския се създаде възможност и за цялостен бюджет на Народната република България. Такъв именно беше и бюджетът за изтеклата 1949 г. Но в тази област миналите бюджети, включително и този за 1949 г., страдаха от значителни празноти. Новият проектобюджет за 1950 г. в това отношение отбелязва значителен напредък. В него между другите подробности заслужава да се отбележи вливането на бюджета на Държавния институт за обществени осигуровки в единния бюджет на Народната република България. Грамадните приходи на Държавния институт за обществени осигуровки с незначителни изменения имат държавен произход. Големите разходи на този държавен институт за удовлетворяване на най-разнообразни обществени осигуровки се формират също чрез държавата. Свободните годишни остатъци се използват за капитално строителство и инвестиции, чрез които се укрепва стопанството и се засилва държавата — днешната най-голяма опора на трудещите се в Народната република България. Естествено е следователно приходите и разходите на Държавния институт за обществено осигуряване да се включат в общия бюджет на Народната република България и чрез него да бъдат одобрявани от Народното събрание, което съставлява един върховен контрол и гаранция за извоюваните социални обезпечения на трудещите се. Същевременно този акт съставлява от себе си значителен принос за бюджета на единство — едно начало, което обуславя в голяма степен успеха на социалистическия градеж.

Цялостният и единен бюджет на Народната република България създава пълна прегледност на нейните приходноизточници и позволява най-рационалното им използване и строго планово разпределение съобразно поставените задачи и степенуваните нужди. Постиганията в бюджетното единство са най-важният елемент на плановост и финансова дисциплина и обуславят в голяма степен възможността за натрупването и използването на всички свободни средства на държавата за нуждите на социалистическото строителство. Ето защо този стремеж към все по-цялостно бюджетно единство в строящите социализъм страни е едно не временно явление, а една трайна, полезна и неоспорвана нужда. Не е случайно, че у нас в последните години се развива трескава производствена строителна дейност от голям мащаб. 9 септември сvari България в състояние на изостанала земеделска страна със зачатъчна индустрия. Нейните финансови източници и стопанска активност са в тясна зависимост от продукцията на селското стопанство, която продукция през последните няколко години поради стеклите се неблагоприятни климатически условия бе крайно незадоволителна. Това, разбира се, се отразяваше на държавните и обществените приходи.

Въпреки това всички наблюдаваме през същия този период една оживена стопанска дейност не само във всички области на народния поминък, но, което е още по-важно и по-радостно, влатат се грамадни за нашия досегашен мащаб капиталовложения във важни индустриални и селскостопански отрасли и се подготвя постепенното ни прерастване в напреднала индустриално-земеделска страна. Това е резултат именно на господството на плановото начало в епохата на социалистическото изграждане, а цялостният и единен бюджет е основен стълб на целия този сложен, но строен планов механизъм, който си поставя за

задача да активизира всички духовни материални и финансови сили на народа и което именно разкрива неподозирани по-рано творчески възможности на страната.

Позволете ми да осветля тази именно мисъл чрез това, което предстои да кажам относно най-важния отрасъл на ведомството на електрификацията и мелiorациите, а именно енергоснабдяването на страната.

В централната представителна зала на музея на електрификацията в Москва под бюста на Ленин четем следното мото: „Социализъм, това е съветски строй плюс електрификация.“ Не би могло да се изрази по-кратко и красноречиво огромното значение на електрификацията за социалистическото строителство, отколкото това е направил основателят на съветската социалистическа държава, великият Ленин, с горещитираната негова мисъл.

След 9 септември у нас добре се разбира и добре се разбира тази велика истина и се прави всичко възможно да се ускори ежегодният прираст на произвежданата електрическа енергия като неизбежна предпоставка за необходимия ускорен темп на цялостното народно стопанство и по-специално на тежката индустрия, без което е немислимо социалистическо строителство. Усилията в това направление се насочиха по два пътя, а именно: първо, в засилване на използваемостта на съществуващите мощности, за да се отговори на нарасналите след 9 септември 1944 г. непосредствени нужди, и второ, в проучване и проектиране поръчки за съоръженията и подготовката на строителството на ред парни и водни електроцентрали, с които да се обезпечи предвиденото производство електрическа енергия за всяка година от петгодишния народностопански план.

Нека с няколко думи да хвърля светлина върху начина и върху темпа на развитието на електропроизводството в страната от 1944 г. насам с няколко само бегли цифри. Цифрите, които ще ви приведа, като цифри са обременителни, но те са интересни и заслужава да се знаят от народното представителство.

В 1939 г. ние сме имали в страната всичко 95 700 квт. инсталирана производствена мощност. От тях са били произведени 267 000 000 квтч. енергия. Обща използваемост на цялата тази инсталирана мощност годишно е 2794 часа за всеки един киловат мощност. Имайте предвид, че в една година имаме всичко 8760 часа, следователно можете да си правите сами заключението за отношението между цифрите на използваемостта и времето през годината, в което е използвана тази мощност.

В 1944 г. ние имаме вече 108 000 квтч. инсталирана мощност и произведена електрическа енергия 313 000 000 квтч., което дава 2889 часа използваемост на всеки инсталиран киловат мощност. Значи бил е отбелязан един малък напредък от 95 часа в повече използваемост през 1944 г. спрямо 1939 г.

В 1945 г., цяла година протекла в отечественофронттовската ера, ние имаме същото количество инсталирана мощност, даже с 1000 квтч. намалена, и имаме производство 403 000 000 квтч. с 3744 часа използваемост. Тук вече е направен значителен скок, неотбелязан нито по-рано, нито по-късно. В 1945 г. — първата година на цялостно използване електрическата мощност в страната — имаме 855 часа по-голяма използваемост спрямо 1944 г.

През 1946 г. имаме 441 000 000 квтч. производителност с 4094 часа използваемост, или увеличението в използваемостта на мощността е 350 часа.

През 1947 г. имаме 121 квтч. мощност, 488 млн. квтч. производство, 4010 часа използваемост годишно на всеки киловат енергия.

В 1948 г. имаме 128 000 квтч. мощност, 549 900 000 квтч. производство с 4275 часа използваемост, или нови 265 часа по-голяма използваемост.

Най-после през изтеклата 1949 г. ние имаме кръгло 146 000 квтч. мощност, 658 000 000 квтч. производство и 4514 часа използваемост, или в повече от предшестващата година 239 часа използваемост.

Всичко това показва, че непрекъснато, от началото на 1945 г. до края на 1949 г. — в един период от 5 години, използваемостта на съществуващите мощности е нараснала чувствително, като се е придвижила от 2889 часа годишно на 4514 часа годишно. Това е общо.

Имайте предвид обаче, че ние имаме около 12 000 квтч. мощност от дизелови централи, които избягваме да използваме в абсолютно пълния им капацитет, защото дават извънредно скъпа електрическа енергия. Те фактически намаляват пълното използване на останалата мощност от водни и термични централи. Това показва, че през изтеклия 5-годишен период напрежението в използване на съществуващата мощност в страната непрекъснато расте и ние сме достигнали вече до един период, в който напрежението е дошло почти близо до своя краен предел. Това се дължи между другото на обстоятелството, че почти всички наши електроцентрали са стари с изключение на централа ТЕЦ — „Сталин“, бивша „Надежда“. Всички други електроцентрали са от преди войните и датират от преди 15, а някои от преди 48 години и продължават да бъдат в експлоатация, когато обикновено крайният срок за експлоатация на една електрическа централа се смята 20 години. Поради това нашите електрически централи са твърде износени. Те се нуждаят от чест ремонт, от основен ремонт. Повреди се получават поради тяхната износеност. И поради това напрежението, което се е получило от използваемостта на тези централи средно на 4514 часа годишно, а специално средно за парните централи на 5123 часа средно годишно, е една твърде висока цифра, която

безспорно се отразява до известна степен зле върху износването на тези централи.

Вторият недостатък на състоянието на нашите централи, който се отразява и който пречи да се отиде по-далеч в използваемостта им, е този, че почти всички централи, пак с изключение на ТЕЦ „Сталин“, са лишени от резервна котелна мощност. Всеки котел, който влезе в поправка, неминуемо се отразява върху мощността на турбините и на агрегатите. Турбогрупата, съответно на излезлия в ремонт и поправка котел, намалява своята мощност, своето производство, а както казах, всички наши централи без изключение, са без котелен резерв. Ето втората мъчнотия, за да може да се отиде по-далеч в използваемостта на нашите централи. Въпреки това получената особено за парните централи през 1949 г. 5123 часа използваемост в годината на всеки киловат мощност е един предел, твърде висок и за най-напредналите страни. Това може да се каже за напрежението, което се прави от 9 септември насам, за да се използва наличната мощност.

С още две-три цифри, които ще ви цитирам, става още по-ясен ръстът на това напрежение. Мощността в 1949 г. — значи инсталираните централи, техните киловатчасове — спрямо мощността в 1944 г. е увеличена с 35%. Значи от 9 септември насам тази 38 000 киловата нова енергия, нова инсталирана мощност над споменатите 108 000 киловата, колкото сме имали в 1944 г., съставлява 35% в повече нова мощност през този 5-годишен период. Производството на електрическа енергия обаче, вместо да нарасне с 35% — съразмерно с новия прираст в мощността и в производството на електрическа енергия, е нараснало през този период на 110%. Значи при нараснала мощност 35% производството е нараснало само с 10%, а спрямо производството от 1939 г. ние имаме нараснала мощност с 46%, т. е. производството е нараснало със 146%, а мощността е нараснала само с 51%.

Последните цифри дават най-добра характеристика за голямото напрежение на нашите електрически централи и за голямото усилие, което се прави при непрекъснатия ръст на консумацията, особено в сектора на индустрията, да можем да отговорим на нуждите на последната и въобще на повишените нужди на социалистическото строителство.

След като обрисовах как е вървяло използването на нашите централи до 1949 г., ще се спра по-специално върху изпълнението на плана за 1949 г.

За 1949 г. беше ни поставен за изпълнение един план за произвеждане на 690 милиона квтч. електрическа енергия. По тая цифра се водиха доста спорове между Министерството на електрификацията и Плановата комисия, която ни възлагаше това производство на електрическа енергия именно през 1949 г. Спорът засягаше главно условията, при които предстоеше да се получи това производство през 1949 г., и цифрата, която се предписваше за производство. Ние започнахме първите месеци на 1949 г. с много ниска производителност на нашите водни централи и сериозно се безпокоехме, че ако това продължи, ще изгубим един важен период в производството на електрическа енергия от нашите водни централи и изпълнението на голямата цифра, която се възлагаше на Министерството на електрификацията за производство през 1949 г., ще се компрометира. И наистина, докато в 1948 г. ние произведохме само 550 млн. квтч., искаше ни се за 1949 г. да произведем 690 млн. квтч., т. е. 140 млн. квтч. повече, когато новите мощности можеха да ни осигурят само 65 млн. квтч. повече енергия. С други думи от нас за 1948 г. се искаше около 75 млн. квтч. свръхнапрежение на старите мощности, тъй като новите мощности можеха да ни обезпечат, както вече казах, само 65 млн. квтч.

И наистина какво се оказа? Каква е действителността?

Водни централи. През януари месец 1947 г. ние иммахме 15 млн. квтч. производство от водните централи; през същия месец 1948 г. — 25 млн. квтч. производство, а през януари 1949 г. — 8 млн. квтч. производство. Значи от 25 млн. квтч. ние минахме на 8 млн. квтч. Вие знаете, че такива бяха също месеците октомври, ноември и декември, тъй като това се касеше за 8-месечната суша, която беше навестила страната и която направи страшни поражения.

През месец февруари 1947 г. сме имали 18 млн. квтч. производство, в 1948 г. — 21 млн. квтч. и в 1949 г. — производителността, за която правя отчет пред вас — само 7 млн. квтч. От 21 милиона на 7 милиона! Значи 1/3.

Третия месец, т. е. през март 1947 г. — 24 млн. квтч. производство, в 1948 г. — 22 млн. квтч. производство и в 1949 г. — 11 млн. квтч. производство. Значи на половината от 1948 г.! Почнало е малко да се покачва.

През месец април 1947 г. — 23 млн. квтч. в 1948 г. — 25 млн. квтч. и в 1949 г. — 20 млн. квтч. Стрели се вече да настигне миналите години.

И в тия четири месеца общо произведено от водните централи: през 1947 г. — 81 млн. квтч., през 1948 г. — 95 млн. квтч. и през 1949 г. — 47 млн. квтч. Значи фактически ние имаме 48 млн. квтч. по-малко произведена електрическа енергия от водните централи за първите четири месеца от годината. С тоя аргумент ние оперирахме, когато се договаряхме с Плановата комисия върху цифрата на производството. Обаче каза се и се наблегна, че тая висока цифра ще послужи като поощрение, за да се прави усилие. И в края на краищата министерството се съгласи и аз поех ангажимент да изпълним тоя план от 690 млн. квтч. за изтеклата година, но при известни

условия. Какви бяха тия условия? Колкото и да е скъпа у нас електрическата енергия — скъпа в смисъл на наличност на електрическа енергия, — колкото и нуждите у нас от електрическа енергия да са големи, все още ние не сме се достатъчно приспособили, за да използваме правилно мощта на нашите централи и да използваме всички възможности за производство и употребление на електрическа енергия. У нас се явяват големи излишъци през нощта, които излишъци ние не можем да използваме. У нас също така се явява свръхпроизводство през четирите месеца — март, април, май и юни, — което често пъти отива до средата и до края на юли, в които месеци благодарение на това, че водните централи работят при пълноводен режим, са в положение да използват пълния свой капацитет на производство.

Тъкмо тия две условия бяха поставени лично от мене. И аз молах, когато се налага на Министерството на електрификацията такава голяма цифра, неоправдана от нови мощности, а единствено възможна, ако планоно се съчетае консумацията с производството, то именно при такива условия да се вземат под внимание тия две искания на министерството. Те бяха: първо, да се направи всичко възможно, щото и нощните часове, в които може да се произвежда енергия, която за съжаление не се консумира в достатъчни размери, да се консумира в по-големи размери в сезона на пълноводието, месеците март до юни включително, а като отражение от дъждовете и юли, в тия четири месеца нашите големи консуматори и особено предприятията на Министерството на индустрията да се нагодят и Плановата комисия и М-во на външната търговия да вземат всички мерки, щото индустрията през този период да бъде запасена достатъчно със сурови материали и да работи при абсолютно пълнен капацитет. В този случай ние наистина бихме могли напълно да достигнем тази висока цифра, която ни беше дадена.

За голямо съжаление това не стана. И затова след няколко искания най-после се реши от страна на Министерския съвет да се назначи една комисия с представител на Министерския съвет и представители на Министерството на индустрията и на Министерството на електрификацията, която всеки десет дни да констатира какво количество енергия, което е било произведено, не е могло да бъде консумирано. И ако се направи една сметка за количеството енергия, което не е могло да бъде консумирано, защото не сме могли да постигнем пълна хармония между консумацията и производството, особено по часове в деңнощието, ще видите каква граматна разлика от десетки милиони часа енергия се загубва. Ние не можем да твърдим, че всичката енергия, която имаме възможност да произвеждаме през нощта, ще може и ще трябва непременно да се консумира. То се знае и е естествено, че през нощта консумацията ще намалее, но да не намалява в такава степен, която при сегашните възможности за производство на електрическа енергия се явява равна на разточителност.

Въпреки тези 47 млн. квтч., получени в по-малко от водните централи през първите четири месеца от годината, и въпреки че корекцията в използването на електрическа енергия, особено чрез съответни нощни смени в някои от индустриалните предприятия, които биха могли да се нагодят и към нощни смени, не стана, трябва да се признае все пак, че 1949 г. приключи с производство от 665 405 000 квтч. енергия, което отговаря на 24 млн. квтч. по-малко, отколкото беше предвидено в плана. Значи успя се твърде много да се достигне. И когато се подведе експлоатацията на централите под рубриката на използваемост, вижда се, че през 1949 г. сме достигнали най-голямата използваемост на електрическите централи, както вече имах случая да кажа, а именно за термическите централи 5123 часа, за водните централи — 4325 часа и за дизеловите централи — само 1313 часа. Или общо средно на всеки инсталиран киловатт мощност ние сме получили използваемост 4514 квтч. — най-високата мощност, която сме достигнали досега.

Това е, което може да се каже за изпълнението на плана през 1949 г.

Ще мина по-нататък на плана за 1950 г. През 1950 г. е предвидено от собствено производство, значи от експлоатацията на нашите електроцентрали, да получим 750 млн. квтч. и от Румъния преведена, купена енергия — 20 млн. квтч., или всичко в течение на годината 770 млн. квтч., което в отношение с произведеното количество през изтеклата година 665 млн. квтч. е 105 млн. квтч. в повече, отколкото през изтеклата година. Тази цифра отговаря обаче, като се включи вътре и румънската енергия. Ако вземем предвид само собственото производство и сравним онова, което ни се възлага да произведем през тази година, се онова, което се е получило през изтеклата година, цифрата малко са изменя, а именно: собствено производство през 1950 г. се възлага 750 млн. квтч.; собствено производство през 1949 г. сме получили 658 млн. квтч., или се иска да произведем за текущата 1950 г. 92 млн. квтч. повече. Срещу тия 92 млн. квтч. предстоят да бъдат въведени нови мощности: 4000 квтч. почти от началото на водния сезон, т. е. от март месец, за станцията „Рила“ за второто полугодие за разширението на Мездра и Карлово и две малки термични централи, от които едната в Карловско и другата в Горна Оряховица; всичко общо правят 10 500 квтч. Но понеже това са водни централи, само първата водна централа ще използва водния сезон, а другите две централи — Мездра и Карлово, ще използват времето, след като водите са намалели и производството им ще бъде нищожно. Двете малки централки ще произведат 2500 квтч. В Горна Оряховица и завод „№ 15“ също няма да произведат цяла година.

И ние ще имаме приблизително около 17 млн. квтч. ново производство. Или остават за смет на старите мощности да се произведат нови 75 млн. квтч.

Това голямо пренапрежение на старите мощности би било възможно при условията, които вече казах и които с няколко думи ще повторя: повече нощна консумация през настоящата година е абсолютно необходима, защото вече напрежението на старите централи е достигнало висок връх и големи скокове в това направление вече не могат да се осъществят; пълният капацитет на индустрията през периода на пълноводието obligателно трябва да се обезпечи, за да има възможно по-голяма консумация; през течение на годината парните централи да се снабдяват с достатъчно по количество и качествени въглища, особено „Марица 1“ в Димитровград и „Въча“ в Пловдив. Върху това последно условие особено трябва да се настоя, защото от известно време там качеството на въглищата е значително понижено и ние в най-критичния период за електрическа енергия, когато водите са спаднали най-ниско през време на студовете през месец януари, ние имаме силно понижено производство на „Марица 1“, стигали сме даже под половината поради липсата на достатъчно качествени въглища. По отношение „Въча“ в Пловдив също има липса на въглища. И там сме спирани централата поради липса на въглища.

При тия три условия, ако те се изпълнят, значи повече нощна консумация от индустрията, пълнен капацитет на индустрията в периода на пълноводието и достатъчно по количество и качествени въглища през годината за термичните централи, ние наистина ще успеем да произведем това количество. И аз съм убеден, че ние ще можем да го постигнем. 770 млн. квтч. — това ще представлява около 105 млн. квтч. нова енергия спрямо миналата година, което ще бъде един значителен напредък спрямо изтеклата година.

Но, другари, трябва да ви привлече вниманието, че ръстът на консумацията, независимо от тези пропуски в използването на възможностите за производството на електрическа енергия, върви твърде бързо, расте. Ние често пъти не сме в състояние да задоволяваме на много места консумацията главно поради липса на достатъчно добре организирани връзки. Не забравяйте, че ние преминахме към цялостна, към единна електрификация в страната от преди няколко години само, в началото на 1948 г., че дотогава електрификацията беше разпръсната на отделни области и всяка се грижеше само за своя собствен район, никаква връзка нямаше между отделните райони, разпокъсани според мястото на производството и на пласмента, и сега, когато именно ще трябва да се премине към режима на единната електрификация в страната, е необходимо вече да се пренесат много по-големи количества електрическа енергия, необходими са и много по-мощни далекопроводи с високо напрежение, каквито ние нямаше, каквито едва сега от 1948 и 1949 г. почваме да строим и които тепърва има да се строят, за да може окончателно да се кръстоса нашата страна с достатъчно високоволтова мрежа, която да позволи независимо от мястото на производството на електрическата енергия да се пласира навсякъде, където има нужда от нея.

Преминавам към новите мощности, които предстои да се инсталират през периода на петилетката.

През периода на петилетката ни е възложено да достигнем производството на електрическа енергия в 1953 г. на 1 800 000 000 квтч. Ние сме достигнали в 1949 г., първата година на петилетката — като вече имах случая да кажа, — 665 000 000 квтч. — заедно с румънската енергия. Следователно предстои ни да достигнем производството в края на петилетката — 1953 г. — един милиард сто и няколко милиона киловатчаса енергия. Следователно само тая цифра показва какво голямо напрежение в строителството предстои на нашата страна, за да може именно да достигне ония цифри, които й е поставил народностопанският план като предел през последната година от 5-годишния стопански план.

В изпълнение именно на тая задача Министерството на електрификацията и мелниорациите е правило подготовка за строителство, направило е съответни поръчки. У нас се строят и се подготвя строежът въобще с оглед на пристигането на съоръженията за различните централи, за да могат те свовременно да бъдат инсталирани.

Ето с няколко думи цифрите, които характеризират постепенното засилване на мощностите в страната и на производството на електрическа енергия.

Поръчани водни централи и осигурени мощности към края на 1950 г. 22 400 квтч., през 1951 г. пак водни централи около 25 900 квтч. мощности — очакваме следователно всичко 48 100 квтч. мощности да бъдат инсталирани в нашата страна през 1950 и 1951 г. Това отговаря на 14 водни електроцентрали, които трябва да бъдат построени през течение на тия две години — 1950 и 1951.

Всички тези 14 водни електроцентрали, за които ви говоря — ще постъпят по договор през тая година. Може би някои малки, незначителни части да постъпят през следната година с малки закъснения, но всички те по договор трябва да постъпят през тази година. Имаме вече отбелязани известни малки закъснения, защото някои трябва да почнат да постъпват от началото на декември 1949 г. Вече сме февруари, а още не са постъпили. Получаваме само успокоителни писма от чужбина, че били натоварени и че тръгват и някои части вече са пристигнали на нашето пристанище.

От тези две постъпления през 1950 и 1951 г. — 48 000 квтч., поради това, че всички почти са на текущи води, а повечето от

тях са разширения на съществуващи вече централи, които въобще ангажират капацитета на водите през цялата година, а не могат само да се справят през периода на пълноводното с наличните води, затова тяхната производителност сравнително не ще бъде голяма и на първо време предвиждаме, че не ще отиде по-далеч от 2000 часа за всеки киловат в годината. Това ще ни даде средно около 96 000 000 квтч. в края на 1951 г.

Независимо от тия централи ние имаме обаче поръчани и също така предстои през текущата година да постъпят в страната няколко термични централи, от които всъщност очакваме голямата мощност и голямото производство, които бихме могли да получим. Тия термични централи са: Перник — 12 500 квтч., „Република“ — 50, „Сталин“ — 12, „Марица“ — 25 и „Адрее“ — 5. Всички тия централи се очаква да постъпят през течение на годината. Това са вече 104 500 квтч. мощности, които трябва да постъпят през тази година, а през течение на тази и на идната година да бъдат инсталирани и следователно към 1 януари, в началото на 1952 г., да започне използването им.

Производството на тези централи от 104 500 квтч. ще бъде средно, като се вземе една висока използваемост от 5200 часа годишно на всеки киловат мощност — около 543 000 000 квтч. енергия, плюс горните 96 000 000 — значи всичко към 1 януари, т. е. към началото на 1952 г., ние ще имаме разполагаема нова мощност 156 000 000 квтч. и възможност за производство на нова енергия, във от тая, която сме произвеждали с досегашните си мощности, 639 000 000 квтч. Или като се притури към нея и произведената сега 658 000 000 квтч., ние ще имаме към началото на 1952 г. 1 297 000 000 квтч. енергия, или кръгло ще ни липсват още — ако вземем кръгло един милиард и триста — малко повече от 500 000 000 квтч. енергия, която ние ще трябва да достигнем през 1953 г.

През 1953 г. се очаква да се пусне в експлоатация друга термична централа, която се уговаря, а именно „Марица 2“, също от 50 000 квтч. както „Република“ от 50 000 квтч., от която се очаква да се получат нови 260 000 000 квтч. годишно.

Следователно за последната година на петилетката ние очакваме да сме в положение да получим 1 557 000 000 квтч. енергия.

Петгодишният стопански план, както казах, предвижда да имаме 1 800 000 000 квтч. електрическа енергия. Или не ни достигат по предвижданията на плана 242 000 000 квтч. за 1953 г. от обезпеченията, които имаме в настоящия момент по дадените поръчки и по подготовката на строежите на тия централи.

Касае се следователно да се вземат мерки, щото и тези 242 000 000 квтч., недостигащи за изпълнение на плана в 1953 г., да ги обезпечим.

И наистина в подготовка е строежът на следните водни електрически централи: „Бели Искър“, „Тополница“, „Георги Димитров“, „Стара Загора“, „Пасарел“, „Бързия“, „Петрохан“ и „Кулите“.

Обаче нито една от тези централи не е дошла до състояние за поръчка. Като се има предвид, че изпълнението на една поръчка трае повече от две години и инсталирането ѝ също трае една година, касае се следователно до предприемане на всички възможни мерки, които биха позволили да се дадат своевременно поръчките, т. е. да се подготвят поръчването и проектите и да се потърсят доставчици на тия централи, за да може тия именно 105 000 квтч. нови електроцентрали, които се проектират и подготвят, да дадат необходимата електрическа енергия, с която бихме могли да достигнем поставената ни от петгодишния стопански план задача — да произведем през 1953 г. 1 800 000 000 квтч. електрическа енергия.

Както виждате, другари, задачата на Министерството на електрификацията в най-важния отрасъл на неговата дейност, електропроизводството, е извънредно голяма и извънредно отговорна. Затова в това отношение ще трябва от Министерството на електрификацията, от Правителството, от Народното събрание да се положат всички грижи, щото наистина поставените задачи на Министерството на електрификацията на всяка цена да бъде достигнати, защото противното на това би означило забавяне темпото на развитието на нашето социалистическо строителство, забавяне въобще на разгъване силите на нашия народ за производство и задоволяване на неговите съществени нужди.

Аз не смятам да се спирам повече върху другите отрасли на Министерството на електрификацията и мелиорациите. Ще спомена само, че в областта на язовирното дело сега се строят четири язовира и два в подготовка — всичко шест. Всичките язовири — тези, които са в строеж, и тези, които са в подготовка, — ако наистина бъдем в състояние да им осигурим достатъчно средства за строеж, без изключение могат да бъдат завършени през течение на петилетката. Даже още в края на идната година бихме могли да поставим „Росица“ в експлоатация. Но за това е необходимо да бъдем в състояние да поставим на тоя язовир през течение на двете години в разположение минимум по 1 500 000 000 лв. всяка година за строителство.

Естествено ограничаването на кредитите предполага и удължаване на строежа. Всичко е подготвено, разгънат е строежът и той може да се завърши в течение на двете години и в началото на 1952 г. полето край Павликени от около 300 хиляди декара може да почне да се напоява. За електрическата централа от 7300 квтч., която ще бъде под язовира, е обезпечена машинарията, която ще почне да пристига още тази година, и ако бихме имали възможност да дадем съответните кредити за това

строителство, ние бихме могли до края на идната година да доведем строителството до положение, щото в началото на 1952 г. да може тази централа да стане използвана. Ще остане да се дооформи архитектурно, външно, но това няма да пречи за използването на този язовир.

Също може да се каже, че тази година, в началото на идната пролет, когато водите ще почнат да се събират от топенето на снеговете, би могло да бъде напълно завършен и използваем във втората си половина язовир „Васил Коларов“, който в първата си половина още през изминалата година беше в положение да се използва. Но за да се прехвърли едната половина от водите на р. Беглишка в езерото на язовира, ще е необходимо тази година да има достатъчно средства. Ако наистина се намери възможност да се осигури строежът с достатъчно средства, тези два обекта на язовир „Васил Коларов“ ще бъдат в положение напълно да се използват от идната пролет, а не на половина, както сега ще се използват, а от началото на 1952 г. „Росица“ ще бъде в положение да се използва както като напълно източник, така и като силов източник.

Всичко ще зависи от възможностите да се отпуснат съответните кредити. Разгънато е строителството, подготвена е организация, има и материали — не сме спънати, защото това са изключително местни материали, не се касае за материали от чужбина. Следователно при едно по-голямо напрежение и повече икономии, при едно евентуално съчетание и степенуване на нуждите може би ще се намери възможност да се утъкмят кредити, които да позволят още в края на идната година да имаме вече завършени обекти, които да се поставят в експлоатация. А какъв ще бъде стопанският и особено политическият ефект, всички ние ясно можем да си дадем сметка.

Не се спирам, за да не ви обременявам след умората от многото цифри, които ви процитирах, и върху другите области на Министерството на електрификацията и мелиорациите, особено на електропромишлеността. По отношение на последната мога да кажа само две думи, с които може да се характеризира положението в тая област, а именно: от една страна, прекомерно силно разгъване на производството на електропромишлеността, което обаче, трябва да признаем, се отразява, от друга страна, върху качеството на производството. Ние започнахме в началото на 1948 г. с няколко дребни занаятчийски предприятия, оформихме ги, уедрихме ги, и докато до 1947 г. тия дребни предприятия са имали производство за стотина милиона левове, през 1948 г. — към средата на годината — те се уедриха и се организираха за по-едро производство и от тях се получи производство за 870 млн. лв. През 1949 г. същите продължаваха да растат по производителност и достигнаха производство за 2 700 000 лв., а за текущата година се предвижда производство за 4 500 000 000 лв.

Обаче и досега всички тези предприятия без изключение продължават да бъдат пръснати всяко едно в по няколко сгради и са на почти съвършено занаятчийски начала, неорганизирани в заводи, в съответни условия, които да позволят не само да се разгъне производството по количество, но особено да се създадат условия, които да позволят да се подобри качеството на производството.

Трябва обаче да отбележа, че всички тези заводи, от които се нуждае електропромишлеността в страната, без изключение са в строеж, предполага се тая година да се позасили темпото на техния строеж и в такъв случай в края на годината всички тези заводи ще бъдат готови, предприятията, пръснати на 20—30 места, ще се съберат само в пет завода, при много благоприятни условия за производство, което ще се отрази не само върху количеството, но — което е още по-важно — и върху качеството.

Вне имахте случай да чуете вчера от др. министър на финансите цифрите, които именно се предвиждат на стопанските министерства с оглед на тяхната дейност през 1950 г. И наистина ние чуваме, че през 1950 г. за Министерството на електрификацията с оглед на големите строителни задачи и големия внос на машини, който настъпва през 1950 г., се предвиждат 19 млрд. лв. — една колосална сума, която показва наистина в какъв размер се напруга народното стопанство, за да даде преднина на онзи отрасъл, който е единственият, който може да отприщи силите на нашата страна за развитие или за дълго време още да ги затяга, да ги възвира.

Независимо от това, което се отпуска за Министерството на електрификацията, ние също така чуваме, че за индустрията се отпускат над 7 млрд. лв., за транспорта — над 5 млрд. лв., за мините — над 5 млрд. лв., за земеделието без машинно-тракторните станции — над 5 млрд. лв. и пр. Всичко това наистина показва какво голямо напрежение изживява в този момент нашата страна с оглед да създаде предпоставките на социалистическото строителство. Тези грамадни кредити за производителни сили може да ги постави на разположение само един единствен и цялостен бюджет на Народната република България, чието стопанство е поставено на планови начала, где социалистическото съревнование непрекъснато се разгаря, где широко и щедра материална и техническа помощ на народнодемократичните страни и особено на великия Съветски съюз непрекъснато расте ведно с непрекъснатия и забележителен ръст на народното стопанство на страната.

Гласувайки, другари и другарки народни представители, предложения ни бюджет, нека бъдем убедени, че гласуваме за устрема на нашата страна към социализма, народната демокрация

и световния мир и за неразривна дружба с народнодемократичните народи, начело със Съветския съюз и великия водач на прогресивното човечество др. Сталин. (Продължителни ръкопляскания).

Председателстващ Илия Радков: Другарки и другари народни представители! Председателството дава 20 минути отдиш.

(След отдиша)

Председателстващ Илия Радков: Другари и другарки народни представители! Заседанието продължава. В Бюрото на Народното събрание е постъпил законопроект от Министерството на транспорта за съд и прокуратура по транспорта. Законопроектът ще бъде раздаден утре на другарите народни представители и поставен на дневен ред.

Има думата по бюджетопоекта на Народната република България за 1950 г. председателят на Държавната планова комисия др. Карло Луканов.

Министър Карло Луканов: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Значителният ръст на приходите и разходите по бюджета на Републиката в сравнение с миналата 1949 г. свидетелствува за сериозните успехи, които нашата страна постигна при изпълнението на първата година от първата Димитровска петилетка. Под ръководството на нашата слъзна Българска комунистическа партия и благодарение братската помощ на великия Съветски съюз и народните демокрации българският народ със своя самоотвержен труд осигури изпълнението и в много отрасли преизпълнението на народностанския план до такава степен, че както отбеляза в своето изложение др. министър на финансите, систематическото вредителство на трайчостовската агентура на империализма в стопанската област бе надвито от ентузиазма и трудовия героизъм на нашите работници, трудещи се селяни и верната им трудова интелигенция.

Брутната продукция на индустрията съставя чрез 1949 г. 107% спрямо плана. Въпреки голямата суша поради приетите от Партията и Правителството мероприятия бе осигурено нормално снабдяване на населението с предмети от първа необходимост и бе оказана значителна помощ на селското стопанство в засегнатите от сушата райони, в резултат на което посевният план през есента на 1949 г. бе изпълнен с голямо превъзхождение спрямо есента на 1948 г. С това се създадох условия за една добра реколта през текущата година. Подемът на народното стопанство създаде условия за по-нататъшно увеличаване на стокооборота и следователно за по-пълно задоволяване потребностите на населението.

Противно на онова, което става в капиталистическите страни, където властта е в ръцете на едно габителско, експлоататорско малцинство и където грижите на държавната власт са насочени към осигуряване, опазване и разширяване на капиталистическите печалби за сметка на непрестанното обедняване на широките народни маси, народната власт у нас няма други грижи освен повишаване благосъстоянието на трудещите се. Израз на тези грижи на народната власт е и разглежданият от нас проектобюджет на Републиката за 1950 г. Парламентарната група на Българската комунистическа партия счита, че бюджетът е съставен правилно с оглед да обезпечи изпълнението на народностанския план.

Другарки и другари народни представители! Бюджетът на държавата се основава на народностанския план, по той на свой ред създава база за осъществяване на мероприятията, набелязани в народностанския план. Държавният бюджет и народностанският план се намират в диалектичното единство. По-голямата част от предвидените в бюджета приходи, като приходите от данък върху оборота, отчисленията от печалбите на предприятията, държавните привилегии, митата, постъпленията от свободната продажба на нарядни стоки по повишени цени, ще постъпят в хазната дотолкова, доколкото ще бъдат изпълнени набелязаните в народностанския план програми за производство, стокооборота и транспорта, и дотолкова, доколкото тези програми ще бъдат изпълнени не само по техните количествени, но и качествени показатели. От друга страна, държавният бюджет предвижда финансови източници за изпълнението на предвидените в народностанския план капиталовложения.

В народностанския план са установени най-важните икономически показатели: обемът на капиталното строителство и въвеждането в действие на нови обекти, размерът на брутната продукция по отделните клонове на народното стопанство, задачите за намаляване на себестойността, броят на работниците и служещите и фондът на получаваната от тях заплата и т. н. Въз основа на същите икономически показатели е съставен и държавният бюджет. Производствените планове на различните отрасли на народното стопанство са основа за определяне на онази част от целия народен доход, която трябва да постъпи в бюджета. Но държавният бюджет на републиката не е просто отражение на народностанския план. Той на свой ред оказва извънредно голямо въздействие за развитието на отраслите на народното стопанство, защото от правилното разпределение и използване на държавните средства до голяма степен зависи и успешното изпълнение на народностанския план. Бюджетът не само поставя в разпореждане на държавата необходимата за осъществяване на нейните функции част от народния доход, но и насочва бюджетните средства за финансиране

на социалистическото строителство, за развиване на производителните сили на страната, за увеличаване на общественото богатство, за неспирен подем на материалното и културното равнище на трудещите се, за укрепване независимостта на нашата страна и за усилване на нейната отбранителна способност. С всяка година бюджетите на нашата страна от 9 септември 1944 г. насам все по-ясно отразяват посоката, по която се развива народното ни стопанство, а именно бързите стъпки по пътя към социализма.

Както личи от самия проект на бюджета, 106 218 000 000 лв. или 52%, от всичките приходи ще постъпят от стопанските предприятия, а в това число само от данък върху оборота държавата ще има приход от 64 491 000 000 лв. От тази сума 90% ще внесат държавните предприятия, централни и на местните народни съвети; 8% — кооперативните организации и само 2% — частният сектор. Само предприятията при министерствата на индустрията, на вътрешната и външната търговия ще внесат 75% от цялата сума на данъка върху оборота, като от предприятията на Министерството на индустрията ще постъпят 22 млрд. лв., или 35% от предвидения данък оборот, а от предприятията на министерствата на външната и вътрешната търговия — 26 млрд. лв., или 40% от предвидения данък оборот. В приходната част на бюджета се предвиждат постъпления от печалби на държавните предприятия в размер на 25 576 000 000 лв., които ще бъдат внесени главно от предприятията на Министерството на индустрията — 26%, на вътрешната търговия — 23%, на външната търговия — 14%, на горите — 7%, на транспорта — 6%, на мините — 3% и т. н. Постъпленията от данък оборот и от печалбите на предприятията са обезпечени с приетата увеличена производствена програма на споменатите министерства и техните предприятия, което ще рече, че тези постъпления изискват непремъното изпълнение на държавния народностански план за 1950 г. и мобилизация на всички трудещи се за навременно и качествено изпълнение и преизпълнение на този план.

През 1949 г. нашата работническа класа издигна редица инициативи, насочени към реализиране на по-големи икономии и свръхпланови печалби в нашите предприятия. 1950 г. трябва да стане година на масово разпространение на тези инициативи по всички наши предприятия. През 1950 г. не трябва да остане нито едно държавно предприятие, което да не работи рентабилно. Колкото повече ще се снижава себестойността на произвежданата продукция, толкова повече ще растат печалбите на предприятията, оттам и отчисленията от печалбите в бюджета, а оттам възможностите за разширение на производството и за подобряване на културно-битовото равнище на трудещите се. При това не бива да се допуска, щото изпълнението на плана за печалбата на предприятията да става за сметка на нарушаване асортимента на произведената продукция. Ръководителите на нашите стопански предприятия трябва да помнят и да провеждат на дело указанията на др. Сталин за това, какво е необходимо, за да се увеличи социалистическото натрупване, а именно: „Премахване на безстопанствеността, мобилизация на вътрешните ресурси на индустрията, въвеждане и укрепване на самоиздръжката във всички наши предприятия, систематическо снижаване на себестойността, засилване на вътрешните натрупвания във всички без изключение отрасли на промишлеността.“ Изминалата 1949 г. даде ярки примери за това отношение към работата от страна на редица наши стопански ръководители, но това не е станало още масово явление — у нас още има държавни предприятия, които работят със загуби. 1950 г. трябва да даде решителен поврат в това отношение и да осигури пълна самоиздръжка на всички наши стопански предприятия.

Какво е необходимо за това? Необходимо е да се проведе решителна и систематическа борба за намаляване издръжките на производството, за въвеждане на строги норми при разходването на материалите, на електроенергията; необходимо е да се намалява непрекъснатото относителното тегло на административните разходи в себестойността на продукцията; необходимо е да се нормират правилно трудът и работната заплата.

Приетият народностански план за 1950 г. разчита на максимално напрежение на всички сили, но при спазване на най-строг режим на икономии той може да бъде преизпълнен и с това да даде допълнителни финансови източници на държавата за още по-голямо разгръщане на социалистическото строителство.

Не по-малко внимание трябва да се обърне на изпълнението на плана за селското стопанство, който има също така решаващо значение за успешното реализиране на нашия бюджет. Нашето селско стопанство получава голяма помощ от държавата, която го снабдява с най-модерни машини и оръдия, с мелiorативни, отводнителни и напоителни съоръжения, с качествени семена. Борбата за високи добиви в селското стопанство е преди всичко борба за подобряване на положението на самите селски производители. Но тя е същевременно борба за навременно и достатъчно снабдяване на цели отрасли от промишлеността със суровини; тя е същевременно борба за подобряване на работническата класа, на цялото градско население, на защитниците на отечеството с продукти от първа необходимост; тя е борба за разгръщане на оживена външна и вътрешна търговия; оттука тя е и борба за изпълнение на целия народностански план и в това число на приходната част на бюджета.

Приходната част на бюджета се обезпечават и от разширението на стокооборота в сравнение с 1949 г.

Народностанският ни план предвижда увеличение на стокооборота на дребно със 17.6% в повече в сравнение с 1949 г.

Пазарният фонд на по-важните продукти през 1950 г. ще бъде увеличен спрямо 1949 г. както следва: месото със 17,5%; растителните мазнини — с 28,9%; памучните тъкани — с 30,1%; вълнените тъкани — с 48,2%; обувките — с 66,2%; сапунът — с 18,7%; млякото — с 36,5%; сиренето и кашкавала — със 156,4%. Населението ще получи през 1950 г. домашински съдове в размер на 2984 т, стъклария 7500 т, кревати — 86 000 броя, печки — 136 000 броя, радиоприемници — 15 000 броя. През 1950 г. ще бъде организирана продажбата на дребно за населението на дървен строителен материал в размер на 145 куб. м, на тухли — 68 млн. броя, стъкла — 58 000 каси, бетонно желязо — 500 т, плоско желязо — 1200 т, цимент — 25 000 т, метални тръби — 150 т, ламарина — 150 т и т. н.

Ще напомня по този повод какво каза др. Сталин за значението на стокооборота: „За да стане пълнокръвен икономическият живот на страната, а индустрията и селското стопанство да имат стимул към по-нататъшен ръст на своята продукция, трябва да имаме още едно условие, а именно разгърнат стокооборот между града и селото, между районите и областите на страната, между различните отрасли на народното стопанство. Необходимо е, щото страната да бъде покрита с богата мрежа от търговски бази, магазини, лавки. Необходимо е, щото по каналите на тези бази, магазини, лавки да циркулират безспирно стоки от мястото на производството до консуматора.“

Народностопанският план за 1950 г. е взел под внимание това важно указание на др. Сталин.

Другарки и другари народни представители! Приходната част на проектобюджета предвижда постъпления в по-голям размер, отколкото досега, от доходите и от спестяванията на населението.

Позволете ми в тази връзка да напомня още веднъж принципалната разлика между нашата народнодемократична държава и държавата на българските капиталисти, която бе премахната на 9 септември 1944 г. Докато приходната част на бюджетите на капиталистическата държава се основаваше почти изключително от постъпленията от доходите на населението, разходната част на миналите капиталистически фашистки бюджети стиваше за противонародни цели, за подготвяне на военни авантюри, за издръжка на паразитния държавен апарат, за благодетелствуване на експлоататорските класи. Известно е колко малко направи почти за 70 години след освобождението ни от турско робство българската буржоазна държава за разработването на природните богатства на страната, за разгръщане на нейните производителни сили, за задоволяване на културните потребности на населението.

Наопаки, бюджетът на Народната република България черпи своите главни приходни източници тъкмо от засилящото се народно стопанство и главно от неговия възрастащ обществен сектор, като насочва разходите за увеличение производителните сили на страната и за все по-пълно задоволяване материално-битовите и културни потребности на народа. Поради това и принципно друго, противоположно е отношението на трудещите се към своята народна република, в която те са единствени господари. Израз на това ново положително отношение на нашите трудещи се към народната власт и нейните мероприятия ние видяхме и в изборните победи на ръководения от Българската комунистическа партия Отечествен фронт, и в ударничеството и съревнованието, които обхванаха цялата страна и станаха особено всенародни в дните, когато чествувахме великия наш и на цялото трудещо се човечество водач др. Сталин по случай неговата 70-годишнина, и в работническите трудово-културни бригади, и в младежкото бригадирско движение, и в готовността на населението да участва с труд и средства в развитието на обществените строежи, като напонтелни съоръжения, жилища и други пътища, и в заема на свободата за 1945 г. и т. н.

Нашите трудещи се разбират и виждат на практика как техните усилия и средства, постъпващи в държавните бюджети, се връщат отново пряко и косвено към тях във вид на социално осигуряване, на подобрене условията на труда, на жилищно строителство, на общ подем на народното стопанство и по-голямо производство, на нови училищни сгради, на нови болници, родилни домове и детски ясли, на курортно лекуване, на студентски стипендии и т. н. Няма никакво съмнение в това, че трудещите се у нас ще посрещат с готовност някои мероприятия, предвидени в разглеждания проектобюджет и насочени към по-нататъшното заздравяване на нашата валута, каквито са предвидените постъпления от спестявания на населението, дадени на държавата във вид на заем, и от данък върху общия доход от всички наши трудещи се. Съветските работници и селяни са и в това отношение един велик пример за нас. Няма съветски работник и селянин, който да не е участвувал и да не участва в социалистическото и комунистическо строителство освен с труда си още и с отчисления от своя доход и от своите спестявания в полза на държавата, която той с такъв безпримерен в историята героизъм защити и отстоя в годините на великата Отечествена война.

Другарки и другари народни представители! Най-съществената разходна част на разглеждания проектобюджет е финансирането на лимитните капиталовложения. От общия обем на капиталовложенията в 68,5 млрд. лв. финансирането за сметка на единния бюджет на държавата съставлява 49,4 млрд. лв., или повече от 75% от общата сума. В основните отрасли на народното стопанство капиталовложенията се финансират предимно със средства от бюджета на държавата. Така от общата сума за капиталовложенията по Министерството на мините и

природните богатства кръгло 5 млрд. лв., бюджетът отделя над 4 млрд. лв.; по Министерството на електрификацията и мелiorациите при 19 млрд. капиталовложения бюджетът отделя 17 млрд. лв.; по Министерството на индустрията от 9,4 млрд. лв. бюджетът отделя 5,7 млрд. лв.; по Министерството на строежите при 7,3 млрд. лв. капиталовложения бюджетът отделя кръгло 3 млрд. лв.; по Министерството на транспорта от 7,8 млрд. лв. общо капиталовложения бюджетът отделя 4,6 млрд. лв.; по Министерството на земеделието от капиталовложения около 5 млрд. лв. бюджетът отделя 2,3 млрд. лв.

Предвидените по единния бюджет на държавата средства за капиталовложения ще бъдат материализирани в крупни народностопански мероприятия. Така по Министерството на мините и подземните богатства през 1950 г. ще влязат в експлоатация обекти на стойност над 4 млрд. лв., в това число: сепарации в рудник „Бобовдол“, 2 флотационни инсталации за обработка на медни руди, разширение на подземните строежи в мините, строежът на два големи открити рудника за каменни въглища с годишен капацитет от 2,5 млн. т, един рудник с годишен капацитет с 2 млн. т за добив на лигнитни въглища, жилища за рудничарите в Димитрово и Димитровград и т. н. Над 1 млрд. лв. бюджетът предвижда за проучване на нашите подземни богатства, резултатите от които досега са доста благоприятни и чрез които се открива големи запаси от каменни въглища, от руди за черна и цветна металургия. Предвиждат се значителни средства за механизация на рудниците, които ще доведат както до снижение на себестойността на продукцията, така и до значително подобряване качеството на въглищата.

По Министерството на електрификацията и мелiorациите се предвиждат около 9 млрд. лв. за строителство на електрически централи. През 1950 г. ще бъдат завършени и дадени на народното стопанство за експлоатация електрически централи с обща мощност 23 770 квт.

Освен това към края на годината ще бъдат завършени електрически централи с още 12 600 квт мощност, които ще бъдат въведени в експлоатация през 1951 г. Ще бъдат разширени Рилската централа, централа „Въча“ и централа „Тъжа“. Усилва се строителството на топлоелектрическите централи „Марица 3“, „Република“, „Сталин“ и др. Засилват се строителствата на язовир „Росица“ с оглед неговото въвеждане в експлоатация през течение на 1951 г.

През 1950 г. ще бъдат завършени 602 км далекопроводи, в това число такива, като далекопровода Червен бряг — Плевен, който ще осигури електрическа енергия на страдащия сега от недостатък на такава Плевенски край. Новите централи ще произведат още през тази година 28 000 000 квт. допълнителна електрическа енергия. Нови сто села ще бъдат електрифицирани, с което числото на електрифицирани селища в страната ще достигне 2079 броя. Още през тази година ще бъдат отводнени и снабдени с напонтелни съоръжения някои от низините край Дунава, като в резултат на мелiorативни мероприятия ще бъдат отводнени към края на тази година 654 милиона дка, а земята на напояваните площи ще достигне 1 700 000 дка. Тази година ще бъдат подготвени за напояване през идната 1951 г. още 1 милион дка земя. По Министерството на индустрията през 1950 г. ще бъдат завършени 286 строителни обекта на обща стойност 6 894 000 000 лв.

С влягане на 1 млрд. лв. в машиностроенето ще се разшири производството на парни котли, на чугунни отливки и на земеделски машини. 902 млн. лв. се влагат в организиране на ново строителство за допълнително производство на строителни материали.

В порцелано-фаянсовата индустрия се влагат 374 млн. лв., в каучуковата и обувната — 297 млн. лв., в кожаро-кожухарската — 186 млн. лв., в хранителната индустрия — 754 млн. лв.

От общите капиталовложения по Министерството на земеделието ще бъдат възложени 23,7% в строителството на МТС, 15,1% в ДЗС, 47,8% в ТКЗС. Ще бъдат доставени на селското стопанство машини и съоръжения за 1,9 млрд. лв., или 35,8% от общия обем от капиталовложенията на Министерството на земеделието. Останалите 3 390 000 000 лв., или 64,2%, ще бъдат вложени в строежи на стопански сгради. Броят на машинно-тракторните станции ще достигне 95.

За Министерството на строежите се предвижда завършването на около 200 км пътища, свързващи стопански обекти — мини и горски стопанства, с производствени предприятия.

По жп. транспорт капиталовложенията ще се насочат към укрепване, реконструкция и разширяване на съществуващата база на жп. линии, подвижния машинен състав, съоръжения, сигнализация и др. В резултат на капиталовложенията с транспорта обемът на товарооборота в транспорта ще се увеличи с 14% спрямо 1949 г.

През годината ще бъдат открити нови 65 т.п. станции, ще бъдат допълнително обслужени от Министерството на пощите, телеграфите и телефоните 150 селища, ще бъдат монтирани много нови градски телефонни постове. В нашите гори ще бъдат построени нови 160 км пътища и жилищни сгради за горските работници, за да се осигури както постоянен кадър от основни работници в горите, така и възможности по-правилно да бъдат експлоатирани нашите гори, които да осигурят големите потребности на народното стопанство и на населението от дървен строителен материал, дърва за горене и т. н.

Бюджетът предвижда капиталовложения за културно-битовото строителство на сума над 7 млрд. лв. С тези капиталовложения жилищната площ, управлявана от народните съвети, ще бъде

доведена до 1 272 000 кв. м. водопроводната мрежа ще бъде увеличена на 6471 км, в това число в градовете — на 3760 км, канализационната мрежа — на 578 км. Ще бъде разширена мрежата на болниците и санаториумите за туберкулозни, леглата в които ще се увеличат с 550. Ще се увеличи числото на детските градини и децата в тях през 1950 г. ще бъдат 221 500.

Броят на кината ще бъде увеличен до 650, а на подвижните такива до 100. От фабрично-заводските училища през 1950 г. ще излязат 3780 квалифицирани кадри, в това число само при Министерството на индустрията 3500 души. Броят на основните и средните училища ще се увеличи до 9461. Собственото производство на медикаменти и медицински инструменти ще се увеличи с 34 млн. лв. в повече от това през 1949 г.

През 1950 г. ще бъдат завършени следните по-крупни над-limitни обекти: основни училища 29, гимназии 10, технически гимназии и промишлени училища 7, детски леговища, дневни детски домове и общежития за деца 21, работнически селища 6, болници 12, жилища при предприятията: за семейни — 2500 квартири и за бекяри — за 2100 души. Ето най-накратко какъв е характерът и назначението на приходите и разходите по проектобюджета, който ние разглеждаме.

Другарки и другари народни представители! За да се реализира успешно бюджетът, е необходимо преди всичко да не бъдат допускани в течение на 1950 г. нарушения на финансовата дисциплина от рода на тези, за които говори в своето изложение др. министър на финансите. Държавата влага огромни средства за финансиране на народното стопанство. Това налага строго спазване на финансовата дисциплина при разходване на бюджетните средства и недопускане на каквото и да било дори и на най-малко отклоняване на тия средства от прякото им предназначение. Нищо невключено в плана за капиталовложенията, нищо непредвидено в разходите на ведомствата не може да бъде осъществявано през 1950 г. Ще трябва да се въведе отговорност за нарушителите на финансовата дисциплина. Всекидневната грижа за икономия в разходване на държавните средства трябва да стане правило за всеки държавен и стопански ръководител, за всеки гражданин на нашата страна.

В това отношение особена отговорност пада на Министерството на финансите, което ще трябва да премахне последиците от вредителството на трайчокостовската банда, в чиито ръце дълго време беше Финансовото министерство. Целият апарат на Министерството на финансите отгоре до долу ще трябва да се проникне от съзнанието, че навременното събиране на държавната пара и контролирането за нейното правилно изразходване е негова най-важна задача. Но тази от първостепенна важност задача не може да се предостави изключително и само на органите на Министерството на финансите. Държавните ръководители по места и всички органи на народните съвети ще трябва да разберат най-сетне, че те са именно държавни органи, а не представители на отделни местни интереси. Да пестят стотинката и да следят, щото всички постъпления в бюджета да идват навреме и напълно, щото недоборите по всички държавни вземания да изчезнат. Това е една от основните задачи на народните съвети и на техните ръководители.

През 1950 г. ще трябва да заработим по новому, в духа на решенията на Януарския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, в духа на смело разкриване нашите слабости, недостатъци и грешки, на критика и самокритика, на непримиримост спрямо нарушителите на държавната дисциплина. Изпълнението на решенията на Януарския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия ще означава изпълнението и преизпълнението на народностопанския план и на държавния бюджет. Новото правителство е гаранция за работа в този стил.

Парламентарната група на Българската комунистическа партия счита, че Бюджетарната комисия ще прегледа много внимателно представения проектобюджет и ще намери възможности да предложи на Народното събрание съкращаване в разходната част на бюджета. В днешно време нашата държава и нейното правителство трябва да разполагат с колкото се може по-големи резерви, в това число и парични.

Нека ми бъде позволено да напомня накрая думите на др. Сталин за това, че реалността на нашите планове — това сме ние всички, това са нашите трудещи се хора от града и селото, това е нашата сплотена под знамето на Отечествения фронт и ръководена от Българската комунистическа партия обществена сила. С одесеторени сили, начело с изпитания и твърд Димитровски централен комитет, следвайки мъдрото ръководство на великия Сталин, нашият народ твърдо крачи към социализма и ще го построи.

От името на парламентарната група на Българската комунистическа партия заявявам, че нашата група ще гласува предложения законопроект за бюджета на Народната република през 1950 г. (Ръкопляскания).

Председателстващ Илия Радков: Другари и другарки народни представители! За днес изказванията по бюджета приключиха.

За да се даде възможност и на други народни представители да се изкажат по бюджета, ще продължат разискванията по бюджета и в идното заседание.

Бюрото на Народното събрание предлага: следващото заседание да бъде утре, петък, 15 ч., със следния дневен ред:

Разглеждане предложението на група народни представители за вземане решение за защита на световния мир.

Има ли друго предложение? — Няма.

Тези другарки и другари народни представители, които са съгласни с предложението на Бюрото, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 18 ч. 5 м.)

Подпредседател: **Илия Радков**

Секретари: **Крум Терзиев**
Георги Арачийски

Началник на стенографското отделение: **Тодор Ангелиев**